

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében. Ujvidéken: Shäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Gromon Dezső — öngyilkos.

Bácsmegeye legnagyobb fia, egykori főispánja, Gromon Dezső báró ny. államtitkár hétfőn, a délelőtti órákban öngyilkosságot követett el. Az örökké vidám, mosolygó arcú öreg ur revolvergolyóval sebezte meg azt az áldott, jó szívet, mely telve volt nemes érzülettel. A nagylelkű, minden hasznos, jó ügyért áldozatkész férfi, aki száz ezreket pazarolt emberekért, eszmékért és intézményekért, aránylag csekély adósságok miatt kénytelen volt az élettől való megváltást megkísérelni.

A tragikus eset hire az egész országban, de különösen Bács-Bodrog vármegyében, ahol a kiváló férfiú életének javarésze folyt le, kínos megdöbbenést keltett. Érthetetlennek, szinte lehetetlennek tartották, hogy Gromon Dezső most, midőn exponált és költséges politikai állását a nyugalmas és jövedelmező közmunkatanácsai alelnöki állással cserélte föl, bucsút mond az életnek. Persze kevesen tudták, hogy Gromonnak csak a munkája szaporodott meg. A jövedelem többletből kevés haszna volt; az mind a kéteshírű szövetkezetek és uzsorabankok feneketlen zsákjába vándorolt, — olyannyira, hogy a jóléti államférfiúnak már alig marad a megélhetése.

A szomorú eset részleteiről ezeket közöljük:

Gromon Dezső vasárnap este a rendes időben tért haza a Papnövelde-utca 10. sz. házában lévő ötszobás, fényesen berendezett garszon-lakására. Amikor hazaért, nem volt egészen tizenegy óra. Ilyenkor szokott megjönni a Nemzeti Kaszinóból vagy az Országos Kaszinóból, ahol naponkint az estét tölti. Szolgája, Jilg Ferenc, aki már több mint husz éve áll szolgálatában, még rendelkezésére állott gazdájának, akit nyugalma egy percre sem hagyott el. Megérkezése után csakhamar le is feküdt.

Ma reggel szokásához híven, hatodfél óra tájban kelt föl. Becsöngette szolgáját, aki minden reggel az öltözködésben segítségére van. Közben a szolgájával borbélyt hivatott s a borotválkozás után reggelihez ült. Jóízűen elfogyasztott egy pohár tejet s utána sonkát is evett. Majd átment dolgozó szobájába, leült íróasztala elé s több levelet írt.

Kilenc óra lehetett, mikor a levélírással elkészült. Rendbe szedte a megcímzett borítékokat, valamennyit pecsétjével látta el, azután hirtelen átment a hálószobájába.

Pár perc múlva bekövetkezett a végzetes tett. Alig hogy Gromon Dezső a hálószobájába ért, a főbejárat ajtaját belülről magára zárta, hogy a szomszéd szobában dolgozó Prauer Károly szobatisztító meg ne lephesse. Leült a tükör előtt lévő karosszékre, ruháját a mellén fölnyitotta, bal kezével csöngetett s ugyanabban a pillanatban a jobb kezében lévő kilenc milliméteres revolverével a bal mellébe lött.

Talán egy másodperccel a lövés előtt szólalt meg a csengetyű s Jilg Ferenc már a hálószoba felé tartott, amikor a lövés ha-

talmas durranását meghallotta. Futva rohant a hálószobába, ahová abban a pillanatban lépett be, amikor ura erőltlenül hanyatlott hátra a karosszékre s a revolver kiesett kezéből. Ugyanakkor rohant a szobába Prauer Károly szobatisztító, aki a szomszéd szobában dolgozott, de miután az ajtót zárva találta, az előszobán át juthatott csak az öngyilkoshoz. Jilg Ferenc fölkapta a revolvért s az ablakot kinyitva a ház előtt őrtálló rendőrhöz segítségért kiáltott.

Berthos III. Ferenc rendőr, aki a segítség hívására a lakásba sietett, azonnal onnan telefonozott a mentőkért és a rendőrségre. Majd bement a sebesülthöz, aki még eszméletén volt. A rendőr megkérdezte Gromont, hogy miért lötte meg magát.

— Fiam, én öngyilkos akartam lenni, most hagyjatok már, — felelte elhaló hangon.

Kézzel később, amikor régi hü szolgáját megpillantotta, németül sóhajtott föl: — Ferenc, rosszul érzem magamat.

Nem telt el tíz perc s az első segítség a mentők gyors kocsián megérkezett. Virostek Győző dr. mentő-orvos jelent meg s mikor a rendőrség emberei megérkeztek, már az első segítségben részesítette a beteget. A rendőrség részéről megjelent Pekáry József kerületi kapitány Nagy Kálmán dr. rendőrorvossal, a főkapitányságról Tóth János rendőrkapitány, Keresztessy Gyula rendőrfogalmazóval, a rendőri sajtóiroda vezetőjével, továbbá Palágyi Kálmán rendőrfelügyelő és Tischer Ernő dr. rendőrorvos. A mentőfőorvos a megjelent rendőrorvosokkal megállapította, hogy a golyó a hetedik és a nyolcadik borda között hatolt a testbe a bal mellbimbó mellett s a bal tüdőt átjárva, a jobb lapocka mellett hagyta el a testet, a karosszék támlás párnájába furódott. Megállapították az orvosok azt is, hogy a seb veszedelmes, de nem föltétlenül halálos. Virostek Győző dr. nyugalmat rendelt a betegnek, aki az orvosi kezelés után elaludt. Az orvosok véleménye szerint a beteg, ha infekció nincs s nem kap tüdőgyuladást, meggyógyulhat. Érverése kielégítő.

A nappali szoba íróasztalán öt lepecsételt levelet, meg egy táviratot találtak. Az első levél unokatestvérének, *Majthényi Györgyné* bárónénak volt ismerve, a többi pedig *Wekerle Sándor* miniszterelnök, *Fejérváry Géza* báró volt miniszterelnök, *Malláth József* püspöknek és *Cseh Ervin* volt horvát miniszternek szolt. A táviratot, amely *Vaszary Kolos* hercegprimásnak volt címelve, egy iv papirosra írta. A távirat szövege ez:

Eminenciás uram! Bocsásson meg, hogy így válok meg az élettől, de nem tehettem mást. Bocsásson meg büneimnek és temetessen el a katolikus egyház szertartásai szerint. Gromon Dezső.

Az esetről értesítették Pasztelly Jenő dr. ügyvédet, Gromonnak jogtanácsosát, aki azonnal megjelent. A volt államtitkár ugy látszik már jó ideje készült a halálra, mert a minap már elkészítette végrendeletét s átadta az ügyvédnek. Az ügyvéd az összes leveleket átvette azzal, hogy a címzetteknek

kézbesíti, kivéve a miniszterelnöknek szóló levelet, amelyet Tóth János rendőrkapitány vett magához és átadta Boda Dezső dr. főkapitánynak, aki a levéllel még délelőtt fölkereste a miniszterelnököt.

Az irások közt találták Gromonnak sajátkezűleg írt halotti levelét is, mely így hangzik:

»Cseh Ervin nyugalmazott horvát miniszter stb. jelenti, hogy rokona és barátja, nagyméltósága báró Gromon Dezső ő császári és királyi apostoli felsége valóságos belső titkos tanácsosa, nyugalmazott honvédelemügyi államtitkár, Tovarisoza grófja, Bácsmegeye, Zombor és Baja szabad királyi városok nyugalmazott főispánja, a Ferenc József rend nagykeresztese, a fővárosi közmunkák tanácsának alelnöke váratlanul elhunyt. Holttestét a római katolikus anyaszentegyház parancsai szerint fogják eltemetni . . . -én . . . órákor. Áldás hamvaira!«

Gromon Dezső szomorú esetével a legtöbb fővárosi újság vezércikkben foglalkozik. Ezekből néhány szemelvényt itt közlünk:

(Magyar Hirlap.)

Urasan, elegánsan és izléssel élő férfiú volt. E meghatározásokba bele kell foglalni azt is, hogy könnyen, sőt könnyelműen élt. Olykor divatot csinált, avagy elmúlt divatokhoz keményen ragaszkodott. Az elől szélesre kihajtott gallér a Gromon-gallér volt, a keskeny lapos karimájú cilinder a Gromon-cilinder, az erősen kivasalt nadrág Gromon-nadrág. És mindig kellemes sima, mosolygó, legbizonyosabban elégedett arc majdnem Gromon-arcnak nevezhető. Itt járt hosszú ideig a politikai fórumon is így, elegánsan, könnyed kedélyvel, keveset avagy semmit se küzdve, inkább mindig mosolyogva, vidáman. A jobb társaságokban egy nagystíliú világi tökéletes biztonságával járt-kelt. Értette a módját, hogy miképpen kell itt szerepelni. A módját váltig értette akkor is, amikor kevésbé volt módja hozzá. A régi szabadelvű klubban megszerezte azok barátságát, akik egymást nem hagyták el és viszont a Gromon Dezső barátságát megszerezni szintén hozzátartozott az érvényesüléshez. De minden pozíció és összeköttetés Gromon Dezsőnek csak az egy napról a másikra való könnyű, felszínes életet jelentette. Snájdígul szerepelni uri körökben, bókolni a hölgyeknek, a gavalléros pénzköltő szokásokat gyakorolni és mindenütt ott lenni, ahol a nyilvánosságnak a hasonló egyéniségek jelenléttel tartoznak a minisztériumtól és a klubtól kezdve, az ebkiállításig és az izgalmas párbajokig. Ha valamely multság rendezését Gromon Dezső elvállalta, hetekig beszélhetek róla, mert az soha sem volt közönséges. Az ő baráti köre sohasem unatkozott. Az életrendje pontosan be volt osztva, hogy elegáns helyeken mindennap megjelenhessen, vizitjeivel soha restanciában ne maradjon, ruházata, keztyűje, cipője, gombja mindig a legkifogástalanabb legyen, fiakkerje a legfelkapottabb lokalitások előtt álljon és pénztárcájából a pénz lehetőleg soha se hiányozzék.

(Esti Újság.)

Gromon Dezső az elmúlt politikai korszak tiszta alakjai közé tartozott. Elegáns, gondosan öltözött alakja mindig népszerű jelenség volt a fővárosi közönsége előtt. Méltán merül föl minden lélekben, az őszinte sajnálkozás spontán érdeklődésével, vajjon miért emelt maga ellen fegyvert ez az előkelő helyzetű férfi, a ki az életnek majd mindig napfényes utain járt s ha baja volt, abból is nemcsak sikerrel, de elegáns

módon is tudott mindig kibontakozni? Miért akarta eldobni életét, szép és mindig életerős, díszel tetézett öreg korában, miután végigszolgált majd négy évtizeden át a közéletet, díszes állásokban mindegyre emelkedett: képviselőből főispán lett, majd államtitkár, a Ferenc József-rend nagykeresztese, báró s valóságos belső titkos tanácsos? Mind e díszében nem háborgatta senki: a tisztelet nem csökkent iránta a változott politikai körülmények között sem; miért akart mégis tilalmas halállal halni?

(A Nap.)

A meghasonlottak s azok, akiket örökké mardos és éget a belső tűz, a vágyaikban csalódottak, a feleuton megtörték titkos, de önző rokonszenvvel nézhetik Gromon Dezső tragikus sorsát. Nagy ur volt, fényes karriér aranycsikja huzódott meg mögötte, valamikor ezer és ezer hold korlátlan gazdája, bácskai dzsentri, főispán, kormánybiztos, majd államtitkár. Az elismerés és a hódolat büvös szava nem egyszer itatta át a lelkét, panasztalan, korrekt és sima volt élete folyása, és most, élete alkonyán, barátai elhullásával, politikai elvei halálán, amikor új tervek, új forrongások már nem izgathatták fáradt fantáziáját, mégis revolverhez nyúlt és hirtelen azok után akart iramodni, akik őt ridegen ittelejtették.

Izig-vérig a Tiszák embere volt s politikai pályája teljesen bekapcsolódott azoknak a karrierjébe, akik éveken keresztül Tisza Kálmán legszűkebb gárdáját alkották. Nem volt döntő érvekkel ható szakember, a szó hatalmával se bilincselte le hivatott vagy ellenségeit, de tetőtől talpig ur volt mindig, fölépítésében, gondolkodásában, egész lelki diszpozíciójában és külső megjelenésében is. Tipusa volt ugyszólván a magyar gavallérnak, nem szertelen, nem föltűnőségekre hajló, bizonyos higgadság és előkelőség jellemezte mindvégig.

(Pesti Hirlap.)

Báró Gromon Dezső szép életet élt. Tékozlója volt a kínálkozó gyönyöröknek. Nagy vagyona hamar eluszott, de míg másoknál az elszegényedés kettészeli a karriert, az ő karrierje tulajdonképpen csak azután lendült igazán fölfelé. Tisza Kálmán embere volt és Tisza kabinetjében lett báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter államtitkárja; az is maradt, mindaddig, míg Fejérváry ült a miniszteri székben. Végkép csak a szabadelvű párt bukása után vonult vissza a politikától, de a megváltozott, új konstelláció korszakában is jutott neki azért ujabban nagy rang: Podmaniczky Frigyes báró halálával a közmunkatanács alelnöki állásába került.

Azt mondják, hogy nyomasztó adósságai voltak s ezért kereste, hetven éves korában is délcegen, a halált. Ha csakugyan így van: ez az öngyilkossági ok a legszebb erkölcsi bizonyítvány. Aki negyven évig magas polcon szolgálja a közt és elvesztvén a vagyonyát, ujjabb vagyont helyett csak adósságokat szeréz: bizonyos, hogy tisztakezei sáfárja volt a rája bizott közérdeknek.

Ismét egy eklatáns példája annak, hogy a ragyogó, derűs külszín mily gyakran szolgál a legsötétebb tartalom leplezésére. Aki még tegnap látta báró Gromon Dezsőt sajátos, kifogástalan eleganciájában a Kossuth Lajos-utca aszfaltján, bizonyára irigykedve fordult utána: — Ime, egy magyar gavallér, akinek az élet csak szépet ad és aki mind e szépet művészi hozzáértéssel élvezi! Ime, egy nagyur, aki szerzett rangot, kitüntetések és akinek élete utját még alkonyatkor is női mosolyok sugározzák be! — És báró Gromon Dezső derűs mosolya mögöl senki sem látta volna meg, hogy lelkében minő szándékot forral, senki sem sejtette volna, hogy az elegáns fogatban a rendőri krónoki szürke öngyilkosainak egy sorstárs-jelöltje ül.

(Az Ujság.)

Gromon Dezsőnek sok cím és rang jutott pályáján. A nemességet a születése adta meg neki. A közszereplés tevékenysége hozta meg a képviselőiséget, a főispánságot, a honvédelmi államtitkarságot, a közmunkatanács elnökségét, a valóságos belső titkos tanácsosságot. Megérdemel azonban ezen a sok címen kívül még egyet. Ha a régi Rómában élt volna, bizonyára őt is elneveznék »arbitrator elegantiarum«-nak. Az elegancia volt életének legjellemzőbb vonása, az az elegancia, mely meleg szívből, finom lélekből, kipallérozott izlésből, veleszületett és nagyra nevelt tapintatosságából, nagy világitásból táplálkozik. Ez az elegancia nem üres formáság, az emberen henyén fityegő sallang volt, hanem előkelő, tiszta léleknek hozzáillő, szinte hozzáfűrt pompás ruhája. Elegáns volt ez a férfiú testi és lelki viselkedésének minden egyes mozdulatában, de eleganciája nem hideg csodálatra készítetett, hanem könnyed kedvességével, meleg, szives bájoságával elragadta és hűvű szegődte az embereket.

Már az ifjut is az elegancia és a gavallérosság híre ékesítette, mely hű maradt a férfiúhoz és nem maradt el a sokféle gonddal-bajjal küzködő aggyasztán mellől sem.

Gromon Dezső hozzátartozott a főváros érdekességeihez. Délceg alakja, bájosan mosolygó arca, a maga izlésére komponált, az unalmas sablontól és a tótágast álló bizarrságtól egyképpen távol álló ruházatkodása mindig feléje fordította az utca figyelmét. Akik csak távolról ismerték, megkedvelték kedves megjelenése miatt. Akiket barátság, ismeretség vagy hivatalos dolog a közelébe vitt, mind elragadtatással nyilatkoztak tiszta korrektségéről, nagystilű gondolkodásáról, szívbéli előkelőségéről és nagyuri bőkezűségéről, mely erkölcsiekben, anyagiakban egyformán nyilvánult meg.

(Uj Hirek.)

És ez az ur, ez a kegyelmes nagy ur, kicicomázva az élet minden oly jelvényeivel, amely az étellel küzködő törpék szemében erőt és hatalmat jelent: meghökken az első akadálytól s multját, jelenét e kettőnek csupa derűs, csupa virágos napjait önmaga takarja le a gyász fekete fátyolával. A gyerek. A naiv lelkű. Aki annyit bírt meg a földi javakból, roskatagon, bártortalanul vonaglik az első szóra, amely őt küzdésre invitálja.

Rejtett bánatmai voltak? Eh, ez a bánat nem az övé volt, hanem a hitelezőjé. A nagy adósok gondját nem az isten viseli; elvégzik azt maguk a hitelezők. Csak a tizkoronás adóst fojtogatja hitel; csak a törpe adósnak van jussa a gondviselés irgalmához.

Az igazság az, hogy ez a golyóval átlukasztott élet a tulságig meg volt terhelve. Nem adóssággal. A külső díszek olyan fajtájával, aminőt polgári élet meg nem bír. Báró volt, tavarisova grófia volt, titkos tanácsos volt. Ez a három cím maga fölemeszt három uradalmat olyan embernél, aki a vele egyenrangualk viszi életét versenyre. Olyanét, aki báróságban, grófságban és kegyelmességben nem tud mögötte maradni annak, aki címeihez a kívánatos uradalmakat is örökölte.

Eigl József apát.

Ujuttak, 1908. július 20-án.

Memento mori! Ember, védj jól elmédbe e mondatot s az élted szövevényes utain szem elől sohase téveszd. Ha nagyot gondolsz, ha nagyot teszel, e két szó mindig füledbe csengjen. Mert míg lázasan futsz célod elé, sima utakon akadálytalanul — a halál hirtelenül eléd léphet, hisz' szokása orvul támadni, könyörtelenül üstökön ragad s közvetlen nagy munkádnak epedve várt befejezte előtt, füledbe susogja: *ne tovább*. S olykor oly nehéz válni az élettől. Azért ember, minden körülmény közt — emlékez meg a halálról s úgy bátran, fájdalom nélkül nézesz majdan a szemébe, ha utaidat keresztezi.

Kis falunknak hön szeretett apátplébánosát, *Eigl József* est, is nagy multu pályája alkonyán ragadta el tőlünk a halál. Am halála nem csak reánk hozott mély gyászt, hanem egész megyénk fogja érezni oldó, munkás keze hiányát.

Tegnap az alkonyati órák után, mikor már feltűntek az azurkék égen a csillagok milliói s a falut méla csöng uralta, busan kongva hirdette már a készülő félben levő új templom nagy harangja a hívőknek, fél-évszázadon át volt lelkipásztoruk elhunytát. Az égbe röppenő lelke minden bizonynyal egy fájó tekintettel pihent még meg az új templom karcsu tornyain, melyeknek épülését oly nagy gondnal kísérte s melyben egy misét mondani meg nem adatott.

Személyéről és tetteiről irhatnék sokat. Méltathatnám önzetlen nagy jellemét, megemlékezhetném a Duna egy nagy áradásáról, melynek gátat csak az ő lelkesítő szavai vetettek, de tudva azt, hogy ő a feltűnést kerülő *Chotek Rezsőné*, országunk egyik legnagyobb humanistáinak — aki beteg ágyán most őt is páratlan gondos-

sággal ápolta utolsó percéig — volt jobb keze, mellözöm azt.

De minek is ismertetni az ő közszereplését? A megyei közélet terén szerzett hervadhatatlan érdemeit mindenki ismeri. Politikai, társadalmi, gazdasági és egyházi téren egyaránt eredményes munkásságot fejtett ki. Ezt nem csak hívei és tisztelőinek ezrei ismerték el, hanem a fejedelem is, aki a Ferencz József-rend lovagjává tette meg. Abban a szűkebb körben pedig, ahol Isten igéit, az egyház tanait békés szellemben, a szeretet hangján hirdette, mindenki becsülte kedves modoráért, lovagias gondolkodásáért.

S most midőn a falu gyászba borult s könnyekig megható epizódok fejezik ki, minő nagy szeretettel csüggött a nép rajta; mielőtt a sirboltban majd oszlásnak indul a porhüvely, óhajtsuk a magasba szállt halhatatlan lelke után Byron egy költeményének kezdő sorait:

Isten áldjon! és ha mindörökre —
Mindörökre hát Isten vedel!

M. A.

Zmejánovits és a radikálisok kudarca.

Jóleső érzéssel, szinte gyönyörködve látjuk, hoy az az állaspon, melyet a szerb pátriárka-választással szemben kezdettől fogva elfoglaltunk, győzelméhez közeledik. Zmejánovitsnak, a turfingos verseci püspök és a vele egy huron pendülő radikálisok minden mesterkedése hiábavaló. Ravaszágukkal felsültek. Hiába környékezték meg a rövidlátó, jelszavak után induló, mindenre kapható sajtót s hiába sikerült nekik egynehány ügyetlen, hivatása teljesítésére képtelennek bizonyult politikust hálójukba keríteni, — a pátriárkaszkékért való hadjáratukkal csufos vereséget szenvedtek. Előbb Zmejánovits tette magát lehetetlenné egyik kacagtató interjújával, majd a radikálisok felsülése következt hirtelen frontváltoztatásukkal és a függetlenségi álarcban való szereplésükkel. Végül pedig egymást ütötték agyon.

Mindez azonban nem képes a függetlenségi pártnak azt a részét, mely évek óta kacérkodik a radikálisokkal, meggyőzni arról, hogy eme párt elveinek az érvényesülése a magyar érdekek veszélyeztetését jelenti. Sajtójukban még mindig Zmejánovitsnak fogják a pártját; s ha már reményük minden szála meglazul, akkor se térnek jobb utra, hanem megmaradnak a radikálisok ösvényén, mely a magyar nemzeti szempontok kudarcának örvényéhez vezet.

A »Magyarország« jobb ügyhöz méltó kitartással védi a radikálisokat s ennek megokolásában azt hangoztatja, hogy a szerb-ségnek eme veszedelmes része *függetlenségi politikát folytat*. Hogy micsoda függetlenségi politika az, melyet ezek az urak vallanak, ékesen bizonyítják *Musiczky Döme* és *Mánojlóvits János*, akik mint a radikális párt megbízottjai a nemzetiségiek táborában, Hodzsával és Blahóval együtt küzdenek az egységes magyar állameszme ellen.

A Magyarország ugy szeretné a dolgot föltüntetni, hogy *Bogdánovits György* csupán Wekerlének a jelöltje; a függetlenségi miniszterek, Apponyi és Kossuth ellene vannak. Ezt a föltevést alaposan megcáfolja a függetlenségi párt két félhivatalosa: a Kossuthhoz közel álló *Budapest* és az Ugron Gábor vezérletében megjelenő *Magyar Nemzet*.

A Budapest szerdai számában ezt írja:

»A pátriárkának természetszerűen a szerb-magyar testvériség őszinte hívének kell lennie. Már most, eltekintve attól, hogy Grujics egy árva szót nem tud magyarul, hogyan legyen ő ennek a testvéri érzelmenek vallója és ápolója,

aki Horvátország földjén, ahol született, tanult és egész a püspöki méltóságig emelkedett, az ehhez való hajlandóságának sohasem adta a leghalványabb tanujelét sem. Bizunk benne, hogy a választási előkészületek utolsó óráinak izgalmi között is kifog alakulni az a fölfogás, hogy a szerb nemzetiségi egyháznak éppen annyira érdeke, mint a magyar államnak, hogy a főpapi széket a pártok túsájának felül álló, kimagasló erényekkel ékeskedő, mindenképen arra való, rokonszenves ember nyerve el, akinek hazafisága érdemekben gazdag működése alatt kiálotta a tűzpróbát, szóval: *olyan kiválóság legyen, mint amilyen Bogdanovics Lucian, a budai püspök.*

A „Magyar Nemzet” pedig így nyilatkozik:

„A szerb nemzeti egyház főpapja rendkívül exponált állásban van. A patriarchaság forma szerint csak egyházi méltóság ugyan, de ismét struccpolitika és az élet tapasztalaitól való oktalan elzárkózás volna azt hinni, hogy ahhoz, kicsoda tölti be ezt az állást, nem fűződnek nagyjelentőségű politikai konzekvenciák is. Egyenesen ki kell mondani, hogy elsőrendű nemzeti és állami érdek — magyar nemzeti és magyar állami — hogy a szerb patriarcha ne csupán magyarbarát ember legyen — ezek rendesen se hus, se halemberek — hanem kifejezetten jó magyar ember, a ki a mellett természetesen ragaszkodik nemzetiségéhez és vallásához is, a mi nagyon szépen összegyeztethető a türethetetlen magyar érzéssel.

A kormány ilyen embernek ösmeri Bogdanovics Lucian püspököt. Benne látja a legtöbb garanciát arra, hogy a szerb patriarchatus sohasem lesz fészke semmiféle magyarellenes agitációinak, sohasem lesz istápolója oly mozgalmaknak, melyek a magyar hazához való hűséggel össze nem egyeztethetők. És mivel ez a kormány jó megokolt és bizonyítékokra támaszkodó meggyőződése, természetesen a kormány a maga befolyását — ismétljük, a szerb egyházi autonómia teljes építésben tartásával — arra használja föl, hogy az a férfiu kerüljön a patriarchai székbe, a ki ebben az állásban legjobban megfelel a magyar nemzeti és állami érdekeknek.“

Ime, ilyen a helyzet a pátriárka-választás ügyében. Megkönnyebbült lélegzettel, megnyugvással tapasztalja mindenki, aki a magyar szerbség viszonyait ismeri, hogy a kormány ez esetben derekasan állja meg a helyét. S csak sajnálni tudjuk azokat a politikusokat, akiknek állásuknál fogva az lenne föladatuk, hogy az exponált nemzetiségi vidékeken minden tudásukkal, erejükkel mozdítsák elő a magyarság érdekeit, — a kormány hazafias intencióival szembe helyezkedve, olyan nemzetiségi csoportokkal szövetségnek, melyeket kerülni hazafias kötelesség.

„A vármegye új monografiája.“

Nyilatkozat.

Budapest, 1908. július 18.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr?

A »Bácsmege« tegnap száma vezércikkben méltatja vállalkozásunkat. Nagyon köszönjük a cikk ama részét, a mely elismeréssel szól munkánkról. Ez annál inkább jól esik nekünk, mert csöndesen munkálkodó szerkesztőségünknek már volt része méltatlan támadásban is kollégák részéről, pusztán csak azért, mert elmulasztotta keresni — a protekciójukat.

Legyen szabad azonban egy tévedésről informálnunk a tisztelt cikkíró Urat. Még pedig a lényegében legfontosabb kérdésben. Nevezetesen: az *Apollo* irod. és nyomdai részvénytársaságot illetőleg.

A múlt év tavaszán a monografia egész szerkesztősége megvált az *Apollo részvénytársaságtól*. E külön válásnak okai annyira magán természetűek, hogy foglaloznunk azzal felesleges. Tény azonban az, hogy egy ujonnan alakult kiadó társaság (az Országos Monografia társ.) magához váltotta, vagyis megvásárolta az *Apollo*

részvénytársaságtól az egész munka kiadójogát és azóta függetlenül folytatja a megkezdett sorozatot a régi szerkesztőséggel.

Tavaly óta tehát az Apollo részvénytársaság már nem kiadója a munkának és többé semmi féle hatásköre nincsen sem a szerkesztést sem pedig a kiadást illetőleg.

Bács-Bodrog vármegye új, két kötetes monografiája már az Orsz. Monografia társaság kiadásában fog megjelenni. Mind a szerkesztőség, mind pedig a kiadóállalat igyekezni fog, hogy Bács-Bodrog vármegye támogatását tiszteséges, jó munkájával köszönje meg.

Legyen szabad az igen tisztelt Szerkesztő Úrnak most megjelent legújabb kötetünket (Szatmár-Vármegye monografiáját) azzal a kérelemmel bemutatnunk, hogy meggyőződni méltóztassék: vajjon új társaságunk kiadványa megérdemli-e a pártfogást?

Fogadja kiváló tisztelettem nyilvánítását.

Magyarország vármegyei és városai szerkesztő bizottsága nevében

(a főszerkesztő távollétében)

Virter Ferenc.

(Szatmár-vármegye monografiája — mint a rendelkezésünkre bocsájtott kötetből meggyőződünk — a legnagyobb fokú igényeket is minden tekintetben kielégíti. A vármegye történetét, minden irányu fejlődést, természeti viszonyait, politikai mozzanatait, közgazdaságát, társadalmát, közigazgatását, kulturáját stb., a közélet minden ágát tömören és tárgyilagosan ismerteti. Az ügyes beosztás, a könnyen áttekinthető csoportosítás legszárkább tárgynak könnyed, de azért választékos stílusban és érdekesítő modorban való földolgozása élvezetessé teszi az olvasást. A nagybecsű belső tartalommal teljesen összhangban áll a külső keret. A papír finomsága, a gondos nyomás tisztasága, a kitűnően sikerült, s a legfinomabb árnyalatban is érvényesülő képek és műlapok becsületére válnak a jó hírű Légrady-nyomdának. A bekötési tábla pedig valószínű műremeke ennek az ipari szakmának. Mindezek arra jogositanak föl bennünket, hogy Bácsmege új monografiájának nyugodtan, bizalommal nézünk elébe. — A szerkesztő.)

H I R E K.

Levél egy nőszülő barátomnak.

Multkori levelem, a melyben egy csalfa leány iránti bizalmamat megingatni, sőt egészen eloszlalni volt szándékom, úgy látszik csakugyan gondolkodóba ejtett, de még egy kissé le is hűtött. Belátod ugy-e, hogy úgy van? A ki szeret bennünket, az nem hallgat senkire, ha arról van szó, hogy egymásé legyünk. Elfelejtettem neked multkor megírni, a mit jó ám tudni ilyen esetben. Azt ugyanis, hogy leánytól nevárj soha valami rendíthetetlen szilárdságot. Nem akarom a leányok rovására irni általában, de náluk a szerelem, a hűség, a kitartás nagyon gyenge lábón áll. Mellékesen megjegyzem, hogy az én kis feleségem éppen most jött ide, nyakamba borult és olvassa ezeket a sorokat, s rázza a fejét, hogy nem igaz, nem úgy van, a férfiaknál áll gyenge lábón a szerelem. Persze az én édes Picikém egyrészt tapasztalatból beszél. Ó nála ugyanis páratlan szilárd alapon virult ki a szerelem, s minden ellenállás és intrika dacára sem mondott le rólam. Sőt nem is iparkodott további várakozásra birni. Nálam sem mondhatnám, hogy az ilyen féle érzés csak amolyan szalmaláng, mint a délibábok hőisé; holott igaz, hogy egyszer őszintésemnek, ragaszkodásomnak — nem ebben az esetben — majdnem anyámasszony katonája lettem, úgy a mint te csaknem azzá váltál. De hát most folytatom ott, ahol elhagytam, a leányokról, már az olyan leányokról a kiknél a szerelem nagyon homokos talajon sarjad. Látod, már is szűkebb körre kezdem szoritani föllevésemet, pedig a feleségem még csak egyszer cenzurált. Mi lesz, ha közben többször is ide tekint? Nem bánom! Azért is állítom, annál hathatósabban hangoztatom, hogy a leányoknál a kitartást sem lehet nagyon sokszor a szerelem állhatosságának vagy a hűségének előnyére írni. Igen sokszor csupán azért kitartók a leányok, mert — őszintén szólva — alig-alig akad

egy-egy gavallér a horogra. Nézd csak barátom azokat a lányokat, akik közül a te menyasszonyjelölted is való, akik jobb módúak, s jobb módúknál fogva vagy előkelőségükkel fogva (mert szörnyűséges előkelőségek élnek ám a mi vidéki köreinkben) vérmesebb reményeket fűznek a házasság szerelmen alapuló szentségéhez; hogy csavargatják a fejüket még vőlegényük karján is egy-egy jobb állású, jobb módú vagy csinosabb képű fiatalember felé. Sőt ez utóbbi t. i. a csinosság nem is olyan lényeges tulajdonság vagy kellék. Ezt szívesen fölcserelek egy-egy kis dr.-ral vagy nagyságos címmel. Sőt még a kor sem határoz. Náluk nagyapa vagy unoka nem igen különböző két fogalom, ha módról lehet szó. Egyszóval még vőlegényük karján is tekintgetnek hol jobbra, hol balra, nem jön-e valaki, aki az ő nagy igényekre nevelt «én»-jüket kimentené a leendő szűrkésébe való elmerülésből. S hogy mi történjék az ő vőlegényekkel? Az teljesen közömbös rájuk nézve. Szegény ördög, hát majd csak talál valaki mást, aki jobban hozzáillik. Azt hiszem, a te boldogult (most már méltán hihetem) menyasszonyjelölted is ehhez a tipushoz tartozik, s ha talán valaha valami megbánni valója lesz, mint azt multkor említettem, — nem lehet más, minthogy elpuskázta a jó sütni való falatot. Költőiesen szólva Vörösmarty szerint: »A birhatót eladta ólom-pénzen«, s hogy jobb partie helyett kénytelen megelégedni egy nem éppen inyére való legénykével. Nagy politikuskok a leányok. Olyan raffinériával dolgoznak, hogy meg lehetne vele buktatni egy egész királyságot. Látod én egyre szapulom, a lányokat szegénykéket, s nem jut eszembe, hogy egyik-másik helyen rosszul használom ezt a kifejezést. Sok esetben találobb lett volna, ha nőről beszélek. Azon se akadaj fönn, hogy nem a leghizelgőbb szavakkal ecseletem a szépséges nem gyenge hajlamait, hiszen a te igazi jóvendőbelid kivétel fog képezni, a mint-hogy az én édes kis feleségem is nagyon sok esetben a kivételek közé számítja magát.

De a legtöbb nő mégis csak a gyengébbek közé tartozik s ha a férfiak is így vannak, akkor én legalább is aggódom, hogy az alatt az idő alatt, míg hallgattam, te megint körül kerülgeted a forró kását s kétségek közé kerülve hajolsz a régi ideál felé. Bár leveled egy sora sem jogosit fel erre a feltevésre, még kevésbé férfiaságod, még sem merném határozottan állítani, hogy legyűröd azt az éktelen nagy szerelmet. Mert veszekedett, rossz természetű atléta ám a szerelem, ember legyen a talpán, aki azt egy elhatározásra legyűri.

Kováts Antal.

Mártin Tivadar — műszaki tanácsos.

A földművelési miniszter *Mártin* Tivadar zombor kir főmérnököt, a zombori folyammérnöki hivatal vezetőjét műszaki tanácsossá nevezte ki. *Mártin* a mérnöki kar egyik legképzettebb, aki a reá bizott fontos föladatot a hivatása hatásköréhez tartozó dunaszakaszi szabályozását kiváló szak-tudással és lankadatlan ügybuzgósággal teljesíti. Az előléptetésre tehát méltán rászolgált.

Áthelyezés. *Tácsovszky* József lipótvárosi kir. országos fegyintézet őrparancsnokot az igazságügyiminiszter fogházfelügyelői minőségben a zombori kir. törvényszéki fogházhoz helyezte át.

Új ügyvéd. Dr. *Heiman* Jenő újvidéki földink, a jeles tollu jogi író a napokban nagy sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát s irodáját Budapesten, Kertész-utca 27 sz. a. nyitotta meg. A budapesti Kereskedelmi Reklám-vállalat jogtanácsossává választotta meg.

Megyebizottsági tagválasztás Madarason. — Madarason mint levelezőnk jelenti — a napokban választották meg megyebizottsági taggá *Vidákovich* Balázs jegyzőt 121 szavazattal, *Bartos* Ferenc 19 szavazata ellen,

A róm. kath. Klerus köréből. Dr. *Városhy* Gyula érsek, *Hinger* Mihály érseki irodai igazgató saját kérelmére fölmentette a szentszéki jegyzőség alól. Helyébe *Leopold* Antal nevezte ki. A kulai plébánossá kinevezett *Kersch* Mihály helyébe szabadkai ügyvezető hitoktatóvá *Hübner* Gyula hittanárt, rendes hitoktatóvá pedig dr. *Kostialik* Antal káplánt nevezte ki. *Vajda* Ottó uszodi administrator megbízottat a zentai sz. Sziv plébánia ideiglenes vezetésével, *Külbertus* Mihály mozsori h. lelkész aszodi administrator lett. A mozsori lelkészséget *Berecz* Kálmán óbecsei káplán kapta meg. Mint káplánok áthelyeztettek. *Csatalinác* Mátyás Szabadka sz. Rókusból sz. Terézbe, *Anacsics* Jenő sz. Györgyből sz. Rókusba, *Probojsevics* Antal Zsabyáról Szabadka sz. Györgybe *Antalkovics* Vilmos Sükösdről Zsabyára, *Csizovszky* István Bácsföldvárról Óbecsére, *Horváth* János Miskéről Bácsföldvárra, *Farkas* Károly ujmisés Miskére

Schur Ádám Szentfűlőpről Bamokra, Müller Péter ujmisés Szentfűlőpre, Erdődy Gyula ujmisés Kecelre, Csincsek Antal ujmisés Mélykutra, Gyurics József ujmisés Nemesmiliticsre, Pásztor János Ujvidékről Magyaránizsára, Barsy Viktor Magyaránizsáról Ujvidékre, Szorgh Antal Szondról Bácsbokodra, Kvanduk János Bácsbokodról Szondra, Nikl Jenő zentai hitoktató az ujonnan szervezett bajai második hitoktatói állomást foglalta el, helyébe Zentára Pala Ferenc neveztetett ki hitoktatóvá.

Türr István arcképe. Megírtuk, hogy Failluti Domonkos olasz festő Türr István arcképét Baja városának ajándékozta. A város polgármestere eme levélben köszönte meg a művészek ajándékát:

Baja város törvényhatósági bizottságának mai napon megtartott rendkívüli közgyűlése elfogadta a város közönségének ajándékozott művészi alkotást: Türr István tábormegke arcképét, s elhatározta, hogy a közgyűlési teremben helyezi el. Felhatalmazott egyben, hogy a művészi adományért Uraságodnak a város köszönetét és elismerését fejezzem ki.

Midőn a törvényhatóság elhatározása folytán a városunk nagy fiának arcképeért a város közönsége nevében köszönetemet és elismerésemet fejezem ki, nem mulaszthatom el ezt a kiváló alkalmat, hogy kefejezt ne adjak annak a végtelen rokonszenvenek, a melylyel a szabadságért küzdő magyar nemzet az egységes, szabad és független olasz nemzet iránt viseltetik.

Együtt küzdöttünk, együtt véreztünk a szabadság lobogója alatt. A szabadságért folytatott küzdelem rokonná tette és egybe forrasztotta a lelkeket. A küzdelem és a cél azonosságából fejlődő érzelmi rokonság a magyar nemzet nagy fiát, városunk kitűnő fiát: Türr István tábormegkét, az olasz szabadság hősvé avatta.

Legyen a szabadság legendás hősvé arcképe az olasz-magyar szabadság örök emléke! Fogadját Uraságod hazafias üdvözlőnként. Baja, 1908. július hó 15-én.

Uj ügyvéd Kulán. Dr. Kürz Henrik Kulán ügyvédi irodát nyitott.

Uj orgona a futtaki templomban. Gróf Chotek Henriette urnó 14.200 koronáért új orgonát vett a futtaki róm. kath. templom részére. Az orgonát a napokban vették át. Pneumatikus csőrendszer szerint épült.

Fizetése képtelenség Bácsszentivánon. Megírtuk, hogy Pfeifer Mihály bácsszentiváni kereskedő fizetése képtelen lett. Eddig mint értesülünk 63.000 kor. követelést jelentettek be ellene. Áruiak az értékét 14.000 koronába állapították meg.

Halálozások. Dr. Pintér Ödön gym. tanár a napokban 25 éves korában Adán meghalt s ott temették el, nagy részvéttel.

Szelig Ferenc bajai ny. tanító a napokban meghalt. Nagy részvéttel temették el.

Kovács Endre Szabadkai tanító 43 éves korában meghalt. Temetésén kartársai testületileg vettek részt.

Agyonütötte a cséplőgépet. Pánity Gyura, 18 éves csurogi gépmunkást — mint tudósítónk jelenti — a cséplőgép lendítő kereke, munka közben, megütötte. — Pánity az ütés következtében szörnyen halt. A vizsgálat megindult annak megállapítása végett, hogy ezen szerencsétlenségért kit terhel a felelősség?

Lászlófi-féle szintársulat, mely néhány héten át Palánkán tartotta előadásait, Apatinba érkezett, ahol e hó 18-án kezdte meg működését. A társulat nem a legjobban van szervezve, de a tagok minden lehető elkövetnek, hogy a közönséget kielégítsék.

Baleset a jánoshalmi gyógyszerárban. Madzinyi Adorján jánoshalmi gyógyszerész laboratóriumában nagyobb mennyiségű patkánymerget készített és közben hallotta, hogy a gyógyszerárba valaki bejött. Az ajtónyitásra a kezében tartott lisztet a 2 kilo lekötött foszfóra oly hirtelen öntötte rá, hogy az levegőt kapott, amitől fellobbant és jobb kezefején a bőrt teljesen leégette, arcán és balkezén is több égési sebet ejtett. Segélykiáltásaira felesége a laboratóriumba szaladt, égni kezdő ruháján a tüzet elfojtotta és a lánggal égő függőnyt is letépte. A gyógyszerészt rögtön orvosi gyógykezelés alá vették.

A bajai Szücs Ödön-féle gépgyár-cég, mely e szakmában a vidéken első helyen áll. Központi irodáját Budapestre, Nagymező-utca 68 sz. alá helyezte át. Baján ezentúl fiók telepelesz.

Ada a magyar-szerb távbeszélő hálózatban. Ada bevonatott a magyar-szerb interurbán távbeszélő forgalomba. Onnan beszélgetéseket lehet váltani Belgráddal 3 percként 2 koronáért; Chabatz, Kragouyevatz, Krouchevatz, Leskovac, Nis, Obrenovatz, Smedérevó, Parachin, Pojarevatz, Riákorac, Tchouprya, Valjevo, Vranja

és Yagodina szerb városokkal és viszont 3 percként 2 K 50 fillérért.

Házasságok. Barsai Károly debreceni tanár eljegyezte Rónay Ilona kisasszonyt, Rónay Dezső bajai gyógyszerész leányát.

Bedő Kálmán beocsini hivatalnok eljegyezte Herzog Margit kisasszonyt Óbecsén.

Mester István zentai tanító eljegyezte Huszár Viktória szegedi tanítónőt.

Grünfelder János madarasi segédjegyző eljegyezte Bauer Mariska kisasszonyt.

Gausz János fűszerkereskedő eljegyezte Kovács Rózi kisasszonyt Ujvidéken.

Községi párt Óbecsén. Az óbecsei tartományi közállapotok számlálása végett községi párt alakítását tervezi az ottani intéző körök néhány vezérő alakja. Eziránt felhívást is bocsájtottak ki, mely így hangzik:

»Községi életünk vezetése tarthatatlan és kiszámíthatatlan veszteségekkel fenyegető állapotba került. Felesleges előszorolnunk a legszomorubb jelenségeket, melyek közérdekeink pusztulásának egy-egy határjelzői.

Immár köztudomású, hogy az összeomlással fenyegető közállapotainkon csak egy erős újabb pártszervezés segíthet és pedig első sorban a községi képviselők sorából, miért is szigorú fegyelmi alapon a következő nagyfonságú ügyekre óhajunk erős szervezettel bíró pártot alakítani.

1. A községi költségvetés állandó jellegének biztosítása. 2. A községi elöljáróság és hivatali karnak alkalmas egyénekké való szervezése. 3. A községi tisztviselők és alkalmazottak fizetésének végleges megállapítása. 4. Ut- és utcarendezés. 5. Községi liget helyreállítása, illetve a kérdés végleges megoldása. 6. Közvilágítás. 7. Körházépítésnek és fenntartásának ügye. 8. Rendszer reformja. 9. Kölcsön-conversió, vagy felvétel. 10. az iskolai ügyekre.

A pártfegyelem kettős kötelezettségen alapszik és pedig első sorban, hogy a községi képviselőtestületi ülések látogatása kötelező és csak nyomós okok miatt és kimentéssel lehet az ülésekről távol maradni, másodsorban pedig, hogy a kisebbséget képviselők véleményeiket és óhajataikat a többségi vélemény- és akaratnak alárendelni tartoznak.

A párt szigorú ügyrend alapján szerveztetik és fentartatik, míg a fentebbi tíz pontban nagy érdekek megoldást nem nyernek.

A pártfegyelem természetesen csakis a kintüntetett és tíz pontban csoportosított ügyekre terjed ki.

Felhívjuk tehát mindazokat, a kik ily pártszervezetet alakítani hajlandók, legyenek szívesek ezen ívet sajátkezüleg aláírni és az aláírással becsületbeli kötelezettséget vállalni arra is, hogy már magánál a pártszervezésnél is elismerik a többségi akaratot és magukat annak alávetik.

Tanügyi tétel a kath. tanítóknak. Az érseki tanhatóság az érsekmegeye tanító részére a következő tételt tűzte ki a megfajtásra az ősi esperes kerületi tanácskozmányokra: »A szemléltető oktatás támogatására ujabban a legtöbb népiskolai tankönyv a szöveg közé nyomott képekkel van ellátva. Ezen képekre nézve a szakörök nézete eltérő. Fejtsék meg: a) pedagógiai szempontból helyesre a népiskolai tankönyvek illusztrálása? — ha igen, b) a népiskola egyes osztályait és az egyes tantárgyakat tekintve a tankönyvekben milyen képek alkalmazandók? c) Mi módon használja fel a tanító ezen képeket tanítás közben? — Ezenkívül minden tanító az esperes által kijelölt tananyagból fél órára terjedő gyakorlati tanítást is kell, hogy kidolgozzon.

A szegedi siketnémák intézete egymásután keresi meg az összes elöljáróságot anyagi támogatásért. Cservenka község elöljáróságához is érkezett ily irányú kérvény, melyet azonban elutasítottak, azzal a figyelemreméltó megokolással, hogy a siketnémák gondozása az államnak a kötelezése.

A cservenkai rendőrség ruhaátalánya sok bajt ad az ottani községi képviselőtestületnek. Ugyanis — mint nekünk írják — a rendőrség részére 850 koronát irányzott elő az elöljáróság ruhaátalány fejében. A képviselőtestület azonban annak idején nem szavazta meg ezt az összeget. Főlebbezés folytán a vármegyei közgyűlés elé került az ügy, mely a képviselőtestület határozatát megsemmisítette, illetve a községet utasította az összegnek a rendőrség részére való kiutalására. A képviselőtestület a napokban tartott ülésében ellentállt a vármegye utasításának a — *Lebach* László felszólalásának hatása alatt, — hogy a vármegye határozatát végre nem hajtja, *az ellen a belügyminiszterhez* főlebbez, mert az beleütözik a községi autonomia jogkörébe.

Cservenka vasúti hozzájárulása. Cservenka község 80.000 koronával járult hozzá a *szabadka—palánkai* vasút költségeihez. Az összeggel azonban nem rendelkezett, s így azt nem tudta folyósítani. A kérdést a napokban úgy ol-

dotta meg, hogy a 80.000 koronát *Lebach* Péter nagybirtokostól vette költsön, 5% kamat mellett.

Egy tanító ünneplése. Apatinból írják nekünk: az apatini izraelita hitközség a nyugalomba vonult tanítójuk, *Györki* Károly tisztelőre, ki Apatinban 27 évig működött, mely hosszú idő alatt magyar nemzetkedet nevelt, augusztus hó 30-án, a volt tanítványok közreműködésével ünnepélyt akar rendezni. Sokkal életrevalóbb és hálásabb eljárás lenne, ha a hitközség a csekély nyugdíját pótolná évi hozzájárulással, mint e sok fáradságot igénylő ünnepelés rendezése, mely csak a látszatnak hódol. Az izraelita iskolában ezen 27-év alatt több mint 600 keresztény tanuló is nyerte elemi kiképzését. Képviselve volt e keresztények közt a polgárság, iparos, de főképp a hivatalnoki kar gyermekei. Szlavóniából és Baranyából is számos család sarja járt ebbe az iskolába. A szlavóniai tanulók mint hazafias magyarok tértek vissza szűkebb hazájukba.

Gyermekgyilkosság. Doroszlón e hó 17-én — mint levelezőnk írja — a falu déli részén levő Kosztonga nevű álló vízben egy újszülött fiugyermek holttestére akadtak az arra járók. Az esetet nyomban bejelentették a község-házán, a honnan csendőroket küldtek ki a gyermekgyilkos anya kinyomozására. A hullát e hó 18-án fölboncolták s elhantolták. A nyomozásnak eddig semmi eredménye.

Az óverbászi tűzoltóság estélye. Az óverbászi egyetemi ifjuság, zene- és énekkör közreműködésével az »Óverbászi Önkéntes tűzoltó egyesület« folyó évi július hó 25-én az Erzsébetligeti nyári szinkörben táncsal és hangversenyyel egybekötött társas estélyt rendez saját tagjai »segélyalapja« javára. Kivonulás d. u. 5 órakor. Társas vacsora este 8 órakor. Hangverseny kezdete este 9 órakor. Belépti díj személyenként 60 fill. Társas vacsora 60 fill. Tűzoltók egyenruhában és pártoló tagok belépti díj fizetése alól mentesek. Társas vacsorán részt venni szándékozókat arra kéri, hogy ezen szándékukat lehetőleg az nap délig Kohl Károly üzletében vagy a parancsnokságnál bejelenteni sziveskedjenek. Jó ételek, hús italok és pontos kiszolgálásról a tűzoltóság saját »Csárdájában« maga gondoskodik.

Életmentő fiu. Bajáról jelentik eme hőstettet. A Ferenc-csatornai átvágás zsilipfelőli toroklatánál fürdött két fiu: Szekeres Ferenc és Vankó József. Az uszni nem tudó két gyerek nem ismerte a csatorna hirtelen mélységű medrét alámerült. A közelben csónakázott a kis *Amler* Antal két társával és figyelmessé tétetvén a parton volt asszonyok jajveszékeltésétől, gyors elhatározással ugrott a vízbe és tünt el annak színe alatt. A következő percben már karján emelte az elalélt fiut és Vankó József meg volt mentve. Aztán, ügyet sem vetve az emberek hálálkodására, újra a vízbe vetette magát, a másik fiu után. Azt azonban már — noha ebben neki Rokfalussy Lajos korompai tanító is segítségére volt — nem sikerült feltalálnia. Amint késő estig nem tudták kifogni azok az emberek sem, akik kerítőhálókkal mentek keresésére. Szekeres Ferenc csizmadiamester 8 éves fia tehát ujabban áldozata a fürdésnek. És Fölkl Jakab asztalosmester is csak a derék kis *Amler*nek köszönheti apjavesztett unokájának Vanka Józsefnek életbenmaradását.

Szabadkai tűzoltóegylet jubileuma.

Szabadkáról jelentik: Szép ünnepe volt vasárnap önkéntes tűzoltóknak. Fennállásuk husz éves jubileumát ünnepelték diszközgyűléssel, melynek *Vermes* Béla főparancsnokuk elnökölt. A diszközgyűlésen jelen voltak: *Biró* Károly dr. polgármester, *Bóltis* József dr. főjegyző, *Szalay* Mátyás főkapitány, *Pertics* Ernő, *Krizse* József kapitányok, s a pártoló és alapító tagok nagy száma. A közgyűlést *Vermes* Béla tartalmas, az egyesület husz éves történetét röviden ismertető beszéde nyitotta meg amely után *Alapfy* István olvasta föl az egyesület működésének husz éves, tudással és lelkesedéssel megírt részletes történetét. E jelentést, *Vermes* Béla indítványára, az idők emlékeztetül jegyzőkönyvben örökítik meg. Majd *Vermes* Béla felkérte *Biró* Károly dr. polgármestert, osztaná ki a szolgálati érmeket. *Biró* Károly néhány szóval méltatta az egyesület érdemeit, s az összpolgárság nevében fejezte ki elismerését azon óhajának adott kifejezést, hogy a kiosztandó érmeket büszkén viselve az eddighez hasonló buzgalommal folytassák az emberbaráti szeretet kötelezettségének teljesítését. Ezután kiosztotta az érmeket. Husz éves érmeket kaptak: *Vermes* Béla, *Kopunovics* Károly, *Milassin* Andor, *Petonszky* József, *Petonszky* Ferenc, *Krizse* Gábor, *Hayek* János, *Matkovits* Miklós. Tizenöt éves érmeket: *Weber* Frigyes, *Zemina* Tamás, *Sümegei* Mátyás, *Pilisi* József, *Palotay* Ernő, *Aranygyelovics* István, *Kollár* Félix, *Barna* Gyula. Tíz éves érmeket: *Novontni* Sándor, *Vál* Alajos, *Pertics* Péter, *Malagurszky* Félix, *Szárics* János, *Kürschner* Jakab, *Prix* Rokus, *Sztantics* György, *Ábrahám* Antal, *Ujhelyi* Simon. Öt éves érmeket: *Ko-*

pilovics Mihály, Rehák József, Sümegi András, Birkás Lajos, Ispánovits Mátyás, Mamuzsich Bódog dr., Alapfy István, Balázs Piri Kálmán, Torbik Ferenc, Fischer Henrik, Fierst István, Manics Vince, Szabados Béla. Ezután Vermes Béla közönetet mond a polgármesternek s felhívja Alapfy Istvánt, olvassa föl az ünnepi napiparancsot. A napi parancs értelmében előléptettek: Órparancsnoknak Torbik Ferenc. Csővezetőknek Mánits Vince, Rehák József, Freidmann Samu, Judt Henrik, Jaksi Pál, Kuntics Pál, Lajkó Béla, Merkovicz Ferenc, Matics Miklós, Matics Pál és Ujhelyi Simon. Végezetül megkéri Vermes Béla főparancsnok Lukácsy István tüzoltópapot, hogy az egyesületért imádkozzék, mire az ülést berekesztí, amely után barátságos lakomára maradtak együtt vendégek és tüzoltók.

A szabadkai új városháza. A szabadkai új városháza építésére eme ajánlatok érkeztek be: *Föld és kőműves munkákra:* Kladek István és társa Szabadka 64.430 K 76 f.

Rabitz munkára: Morvai és Novák Szabadka 53.639 kor. 80 f., Magyar rabitz vállalat Budapest 60.246 K, Hahn J. és testvére Budapest 48.884 K 75 f.

Kőfaragó munkára: Kőfaragó és márványipar r.-t. Szabadka 180.913 K 53 f., Gerstenbrein Tamás Kolozsvár 283.485 K 90 f.

Vasmunkára: Schlick-féle vasöntőde 190.208 K 49 f., Nicholson gépgyár 188.184 K 37 f.

Acsmunkára: Kladek István és társa Szabadka 52.645 K.

Cserépfedő munkára: Kladek István és társa Szabadka 23.323 K.

Bádógos munkákra: Szepesi Sándor Budapest 45.589 K 60 f., Steiner Armin és Ferenc Budapest 46.451 K 96 f., Vámos I. Imre Budapest 32.183 K 96 f., Abrasits Mihály és társa Szabadka 42.469 K 50 f., Glücksmann Bertalan Szeged 54.882 K 75 f.

Paálzóó munkára: Magyararabvállalat 39.971 kor. 31 f., Egyesült parkett gyár Budapest 39.191 kor. 74 f.

Burkoló munkára: Morvai és Novák Szabadka 56.573 kor. 31 f., dr. Helvei Tivadar Budapest (csak aszfalt burkoló és szigetelő munkára) 16.037 kor. 32 f., Schillinger Zsigmond Budapest 69.410 kor. 87 f., (még öt alternatív ajánlatot tesz), Magyar Keramiai gyár Budapest (csak keramiai munkákra) 10. 859 kor. 64 f.

Asztalos munkákra: Bartolffy János Budapest 131.657 kor. Stoll Béla Arad 142.176 kor., Reiner Károly és fia Szeged 106.479 kor.

Lakatos munkákra: Grünvald Jenő Nagyvárad 62. 611 k. Czeiler és Szatmári Arad 140.948 k., Reiner Károly és fia Szeged 112.234 k. 20 f.

Mázoló munkákra: Reizer Ferenc Budapest 22.686 K, Kladek Kázmér Szabadka 11.137 K.

Üveges munkára: Krauser Károly Szabadka 42.476 K, Glatz András Budapest 41.933 K, Fekete Endre Szabadka 40.906 K 76 f.

Vászon-redőny: Jusztus Sándor és fia Budapest 3795 K, Magazinier Lajos Budapest 4025 K, Róna Ernő Budapest 3392 K 50 f.

Lift munkák: Lift magyar felvonó gyár Budapest 27.500 k., Wertheim F. és trsa Budapest 27.000 k., Haverland Antal Budapest 24.710 k. (A kőműves munkák nélkül 22.260.)

Az összes munkákra: Robelli Aladár Szeged 1.553,549 k. 09 f., Dávid János és fia, Popper Zsigmond Budapest 1.777,687 k. 36 f. Fazekas és Molzer Szabadka 1.483,450 k. 31 f., Grünvald Testvérek Budapest 1.651,787 k. 83 f. Fóris Vilmos Budapest 1.479,372 k. 10 f. Fodor és Reisinger Arad 1.605,553 k. 77 f. és végre Nagy Ferenc és Kladek Lukács 1.442,850 korona.

Gyilkosság. Az ada — csantavéri országot — mint Zentáról jelentik — e hó 12-én este kegyetlen gyilkosságnak volt színhelye. Farkas Mihály és Albert vasárnap este 8 óra tájban két leány társaságban elindultak, hogy másnap korán neki foghasanak az aratási munkának. Utközben egykori régi haragosukkal Kómlós Péter és Nagypál István találták magukat szemben. Az elfojtott düh ismét kitört belőlük és szóváltás közben oly erővel sujtott le botjával Kómlós Farkas Mihályra, hogy az eszméletét veszítve lebukott a földre. Kómlós azután Farkas öccsére vetette magát és már javában folyt a dulakodás amidőn az eszméletét veszített Farkas Mihály feltápáskodva előkereste csizmája szárából hatalmas kését és oly erővel döfte Kómlós Péter mellébe, hogy annak szívéet keresztül hasította. A szerencsétlen ott a helyszínen azonnal meghalt. A tett elkövetése után megindult a nyomozás, másnap reggel Zentáról is megérkeztek a büntető bíróság kiküldöttjei s megejtették a vizsgálatot. A tanúk egyhangzó vallomása az volt, hogy önvédelemből szúrta le a nevezettet. A további eljárás a büntető hatóságnál megtétetett. Az áldozat temetése hétfőn délután 5 órakor történt meg a községi kórházból.

Gromon Dezső fölgyógyul.

Lapunk zárta előtt kiadott orvosi jelentés szerint, báró Gromon Dezső állapota folyton javul, s így alapos a remény teljes fölgyógyulásához.

Gromon hogyléte iránt minden nap tömegesen kérdezősködnek Bács megyéből.

Nyilatkozat.

A »Bács megye« folyó évi július hó 17-iki 29. számában *Steuer* Mihály orvos-tanhallgató ur aláírásával megjelent nyilatkozatra kijelentem, hogy az abban foglaltakat, mint rosszakaratu információ alapul és a valóságnak meg nem felelő koholmányt, mely orvosi reputáciomat mélyen sérti, a leghatározottabban és legerélyesebben visszautasítom.

Vajsza, 1908. július hó 17.

Dr. Antalik Károly.

Bácskai karczos.

Az óbecsei közállapotok orvoslása végett községi pártot akarnak néhányan létesíteni. Az óbecsei urak tehát szereléseket az eddigi irányban folytatják, — pártoskodnak.

A csajkásrétosztó-vezér féktelen izgatásaiban nem ismert határt. Folyton rugdalózott. Ugy tett, mintha nem *Sikópária*, hanem *Csikópária* lenne.

A hatóság azonban gondoskodott róla, hogy kissé megszelidüljön.

Zsablyán tüzoltóegylet alakult a napokban. Éppen ideje, hogy ez a közhasznú intézmény létre jött, — mert a rétosztó pirománikusok mindent lángra lobbantottak már.

Zmejánovits püspököt mindenki támadja. Előbb a miniszterelnöktől kapott ki, majd a radikálisok ütlegelték, végül a Zasztova szidta. Vajjon kibírja-e a sok verést?

Hogyne. Hiszen azért *versez* püspök.

KÖZGAZDASÁG.

Uj gazdasági tudósító. A földművelési miniszter *Rosenberg* Mátyás kunbajai földbirtokos a bácsalmási járás részére gazdasági tudósítóvá nevezte ki.

A jánosalmi országos vásárt e hó 26-án, hétfőn tartják meg. Az állatfelhajtás veszmentes helyekről meg van engedve.

A Bács megyei Komlótermelő egylet a napokban, dr. *Pertschy* Ferenc elnöklésével tartott ülésében elhatározta, hogy a komló árjegyzését tartalmazó értesítését a melyre legelterjedtebb lapjainak, nevezetesen a »Bács megye«, »Bács megyei Függetlenség« és »Bácska« című újságoknak küldi meg. Együttal elhatározták, hogy az egyletnek, illetve a gazd. egylet eme szakosztályának 3000 kor. segélyt kérnek a földművelési minisztertől.

Komlótermelési szakelőadások. A Bács megyei Gazd. Egylet komlószakosztálya a legutóbbi ülésén elhatározta, hogy *Bácsujfalu*, *Sztraparón*, *Dunacsében* és *Madarason* szakelőadásokat rendez.

Bács megyei Ügetőverseny-Egylet. A Bács megyei Ügetőverseny-egylet a napokban megalakult.

Elnök igazgatóvá közfelkiáltással idősb. Szemző István, helyettes elnöké Törlei Gyula, alelnöké dr. Falcione Árpád választották meg. A választmányi tagjai lettek: Gróf Széchenyi Emil, Városi Károly, ifj. Szemző Gyula, Vojnits Béla, Bezeredy István, Dungserszky György Róheim Zsigmond, dr. Molnár Károly, Falcione Lajos, Fernbach János, Lebach Gyula, Szemző Károly. Ügyész: dr. Poór Béla, pénztáros: Günther Ferenc.

Az alakuló közgyűlés alapszabályokul kevés módosítással a budapesti ügetőverseny egylet alapszabályait fogadta el; elhatározta továbbá, hogy működését még ez évben megkezdi és október hó 12-én Zomborban kettes és egyes foga-
gatu ügető versenyt rendez.

A bajai vattagyár a közelmúltban beszüntette üzemét. Technikai és pénzügyi okok késztették arra.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. W. S., Bácsalmás. Tévedésből hagytuk ki.

K. M., Bácsföldvár. Postára tettük.

R. Gy.-né, Judendorf. Köszönet. Mindannyian üdvözöljük.

D. A., Futtak. Elhiszszük önnek, hogy méltatlanul mellőzték. Arra a sok szemrehányásra azonban, amelyekkel bennünket illet, okot nem adtunk. A hangot, mely levelén végig vonul, kissé különösnek tartjuk.

Dr. H. D., Kula. Legközelebb sorra kerül. Azt az okot mentségül el nem fogadjuk, s kérjük gyakoribb értesítéseit.

»**A halálnak szántam.**« El is temettük nyomban, mert csakugyan nem életrevaló.

P. R., Doroszló. Annak a látogatásnak nem nagyon örvendünk. Az értesítést köszönjük, s kérjük további ily irányban való közreműködését.

T. Gy., Szabadka. *Gromon* Dezső az utolsó képviselő választás idején nem lépett föl. — 1905-ben 1707 szavazattal választották meg Popovits Bozsó nemzetiségi 661 szavazata ellen. A palánkai kerületet 1881 óta szakadatlanul képviselte.

T. H.-K. Az ilyen ügyek elintézésére nem vállalkozhatunk. Forduljon közvetlenül az irodához s csatolja az okmányok másolatát.

K. A., Temerin. A községre vonatkozó aktuális részt törölnünk kellett, mert a tárggyal nem volt összefüggésben. Az összbenyomást lerontotta volna.

L. G., Zenta. Köszönjük.

Kihirdetés.

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

Vőlegény:

Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbbi megjelölése: *Bugarin Miklós.*

Családi állapota: *nőtlen.*

Állása (foglalkozása): *asztalos-mester.*

Vallása: *gör. kel.*

Életkora és születési helye: *24 éves, Krcsedin.*

Lakhelye: *Krcsedin (Szerémmegye).*

Szüleinek családi és utóneve: *Bugarin György, Glumcsev Lyubica.*

Menyasszony:

Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbbi megjelölése: *Maricsits Katalin.*

Családi állapota: *hajadon.*

Állása (foglalkozása): *háztartásbeli.*

Vallása: *gör. kel.*

Életkora és születési helye: *22 éves, Sajkáslak.*

Lakhelye: *Sajkáslak.*

Szüleinek családi és utóneve: *Maricsits Sándor, Marinkov Mária.*

Felhívom mindazokat, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad bejegyzést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsek be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni.

Kelt Sajkáslak, 1908. évi július hó 18-án.

Ivencz Frigyes

anyakönyvvezető.

2403—1908. sz.

Pályázati hirdetés.

Szenttamás körzetben üresedésbe jött és 600 korona évi fizetéssel és a szabályszerű díjak szedésének jogosultságával javadalmazott **kéményseprői állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal ellátott kérvényüket hozzám **f. hó 31-ig** terjesszék be.

Ó-Becse, 1908. július 16-án.

Dr. Balaton Gyula

főszolgabíró.

4643/tkv. 1908.

Árverési hirdetmény.

Wiener Samu bácsalmási ügyvéd mint vb. Glück Mór csódtömegmondnoka végrehajtónak **ifj. Gieszinger Ferenc** bácsalmási lakos végrehajtást szenvedett elleni 8412/tkv. 1907. sz. végrehajtási ügyében a bírói árverés 245 K 46 f. tőkekövetelés, ennek 1906. évi január hó 20-tól járó 5% kamatai 120 K 31 f. eddig megállapított és a még felmerülő költségeknek, továbbá csatlakozott Szabadkai takarékos és hitelintézet mint szövetkezetnek 3000 K. s jár. Glück Samu 245 K. 46 f. Ingrund János 367 K 52 f. és Gieszinger János 720 K. s jár. ból. álló követelésének kielégítése végett az 1881: IX. t. c. 144. és 146. §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő Bácsalmás községhez tartozó a bácsalmási 4665. sz. betétben A 11 sor 925/1/b. hrsz. 152 négyszögöl területű beltelekbeli 1915. é. i. számú kertre és lakházra 800 K. kikiáltási árban ezennel elrendeltek és annak a kebelbeli árverési helyiségben leendő megtartására 1908. évi **augusztus hó 13.** napjának délelőtti 9 órája kitűzetik.

1. Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

2. Az ingatlan a Podmaniczki András bácsalmási lakos utóajánlattevő által ajánlott 5500 koronán alul eladatni nem fog.

3. Vevőkötés a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap, a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt mindenkor az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a szabadkai kir. adóhivatalba lefizetni.

4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

5. Vevőnek vételi bizonyítvány csak az esetben adatik ki, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt sem előterjesztés sem utóajánlat nem tétetik. A vett ingatlan birtokába vevő az árverés jogerőre emelkedése napján lép.

6. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjától tűzkár ellen biztosítani

7. Vevő tulajdonjoga csak akkor fog jádára bekebelezetni, ha a vételár és kamatai kifizettek.

8. Az ingatlant esetleg terhelő szőlődezmaváltságnak az árverés napjától esedékessé váló részletét a vevő tartozik fizetni.

9. Amennyiben vevő az árverési feltételek bármely részének eleget nem tette, a megvett ingatlan a vevő kárára és veszélyére az érdekelt felek bármelyikének kérelmére újabb árverés alá fog bocsájtani.

Bácsalmás, 1908. évi június hó 23. napján.
A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dr. Terjék
kir. járásbíró.

2299/1908.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben elhalálozás folytán megüresedett **segédjegyzői** állásra ezennel pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása:

Évi 1000 korona, melyből 700 korona előleges havi részletekben a községi pénztárból, 300 korona pedig az 1904. évi XI. t.-c. végrehajtása tárgyában 77.560/1904. szám alatt kiadott B. M. utasításban meghatározott módon állami kiegészítés címén az erre illetékes kir. adóhivatal által fizetetik ki.

A német nyelv tudása szükséges.

Felhivom ennél fogva pályázni óhajtókat, kiknek jegyzői minősítéssel kell birniok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **augusztus hó 10-ig** nyújtsák be.

Baja, 1908. július hó 6-án.

Mentényi Sándor
tb. főszolgabíró.

2-2

3951/908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szépliget községben leköszönés folytán üresedésbe jött **irnok végrehajtói állás** betöltése céljából pályázat hirdetetik.

Ezen állás évi 850 kor. havi előleges részletekben fizetendő készpénzfizetés és az összes befolyó behajtási illetékek élvezetével van egybekötve.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám folyó **július hó 31-éig** terjesszék be mivel a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Palánkán, 1908. július hó 13-án.

Hipp Dezső
főszolgabíró.

2-2

4071. szám.

Pályázati hirdetmény.

Péterréve községben üresedésben levő szállási **szülésznői állásra** ezennel pályázatot nyitok és felhivom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó hó 31-ig** nyújtsák be.

Az állás javadalmazása 450 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetés, egy szoba, konyha és kamarából álló szabadlakás.

Óbecse, 1908. július 15-én.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

3939. szám.

1908

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogvármegye bácsalmási járásához tartozó Tataháza és Mátételke községekből álló **Tataháza** székhellyel alakított közegészségügyi körben **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhivom az állást elnyerni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. t.-c. 9. §-a, illetőleg az 1876. évi XIV. t.-c. 143. §-a értelmében felszerelt kérvényüket folyó évi **július hó 31-ig** nyújtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás javadalmazása a következő:

Évi törzsfizetés 1600 korona és pedig Tataháza község részéről 1000 korona, Mátételke község részéről 600 korona.

Látogatási díj mindkét községben nappal 1 korona, éjjel 2 korona.

Halottkémlés 40 fillér, és a husszemle díjak.

Tartozik a körorvos Mátételke községet hetenként egyszer látogatni, mely alkalommal a község ingyen kocsit bocsájt rendelkezésére.

Tartozik a községek által vagyontalanoknak és fizetésekteleneknek igazoltakat gyógykezeltetni.

Köteles kézi gyógytár jogáért folyamodni és azt működése tartamáig fenntartani.

Bácsalmás, 1908. július hó 10-én.

Koller Oszkár
főszolgabíró.

2 2

2894/tkv. 1908.

Árverési hirdetmény.

Dr. **Dávid Arthur** ügyvéd által képviselt Frankfurter Náthán végrehajtónak **Holkovics Istvánné** katymári lakos végrehajtást szenvedett elleni 1813/tkv. 1908. sz. végrehajtási ügyében a bírói árverés 141 K 26 f tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 14-től járó 5% kamata, 79 K. 60 f. eddig megállapított, 15 K. 60 f. mostani és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881: IX. t. c. 144 146 és 156 §-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén levő Bácsalmás községhez tartozó a bácsalmási 2104. sz. betétben A 1. 1-2. sor 2435. 2436. hrsz. alatt foglalt 659 négyszögöl területű beltelki szántó, ház és udvarra (135. sz.) egészben tehát nem csak a végrehajtást szenvedett, hanem kiskoru Sztuparics Márkó és Matheisz Tóbiás és bergerstock Gertrud jutalékára is 981 K. kikiáltási árban ezennel elrendeltek és annak a kebelbeli árverési helyiségben leendő megtartására 1908. évi **július hó 27. napjának délelőtti 8. órája** kitűzetik.

1. Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldöttnek átadni.

2. Az ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

3. Vevő köteles a vételárat három egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap a másodikat 60 nap, a harmadikat 90 nap alatt mindenkor az árverés napjától számított 5% kamatokkal együtt a szabadkai kir. adóhivatalban lefizetni.

4. A bánatpénz, az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

5. Vevőnek vételi bizonyítvány csak az esetben adatik ki, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt sem előterjesztés, sem utóajánlat nem tétetik. A vett ingatlan birtokába vevő az árverés jogerőre emelkedése napján lép.

6. Vevő köteles az épületeket a birtokba lépés napjától tűzkár ellen biztosítani.

7. Vevő tulajdonjoga csak akkor fog jávára bekebelezetni, ha a vételár és kamatai kifizettek.

8. A mennyiben véve az árverési feltételek bármely részének eleget nem tette, a megvett ingatlan a vevő kárára és veszélyére az érdekelt felek bármelyikének kérelmére újabb árverés alá fog bocsájtani.

Bácsalmás, 1908. évi április hó 28. napján.
A kir. járásbíró mint tkvi. hatóság.

Dr. Terjék
kir. járásbíró.

3984/1908. szám

Pályázati Hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bácsalmási járásához tartozó **Katymár** községben megüresedett községi **jegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az 1883: I. tc. 6 §-a, illetve az 1900: XX. tc. 3 §-a értelmében eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismereteiket igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban **folyó év augusztus 5-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a későbbben érkezettek figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Havi előleges részletekben a községi pénztárból felvehető 1022 kor. 40 fillér készpénz fizetés.

2. Urbéri jellegű 20^{1252/1600} hold szántó-föld, 1200 □ öl betelepített szőlő és 180^{1/1600} hold legelőilletmény haszonélvezete.

3. Szabadlakás a katymári 663. ö. i. sz. házban, a melyhez 870 □ öl kert tartozik.

4. Természetben kiszolgáltatandó 6 öl kemény tűzifa.

5. A magánmunkálatokért szedhető szabályrendeletileg megállapított díjak.

A német és bunyevác nyelv bírása föltétlenül megkívántatik.

Bácsalmás, 1908. július 15.

Koller Oszkár,
főszolgabíró.

2-1

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az-uj utasítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY

községi tanító.

ZENTA.

FIGYELEM!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy: bérbeadni, venni vagy bérbevenni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég-, élet- és baleset biztosításokat kötni,

hirdetéseket

hirlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, cimeket iratni,

fuarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamálása véget felülvizsgálatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító Iroda törvényszéki legbejegyzett céghez VII. kör., Batthyány-utca, a gőzfürdővel szemben.

(Tulajdonos: **Malusev Sándor.**)

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik.

4749 szám.
kig. 908.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megürült évi 1000 korona javadalmazással egybekötött 1-ső számú **lovas rendőrvetetői** állásra ezennel pályázat nyitattik, felhívtnak mindazok kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel katonai igazolvány orvosi bizonylat és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg irt kérvényüket az 1908. évi **augusztus hó 3-ig** alulírott eljárásnál annál is inkább adják be mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy a megválasztandó egyén ruházatát a **község adja, azonban** ló-tartásról ön maga gondoskodik.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egyéneknek előny biztosítatik.

Topolya, 1908. évi július hó 17-én.

2-1

Eljárás.

Freystädtler Flóra emlékiratai!

Életem Szerelmeim Szenvedéseim
Irt: **Báró Spléyné Freystädtler Flóra.**

Az ismert budapesti milliósosleány megragadó közvetlenséggel irta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették.

A szerző arcképével díszített kötetet **2 R-ért** küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,

Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.

Utánvétellel **2 korona 50 fillér.**

2539 sz./1908.

Hirdetmény.

Alulírt községi előjáróság ezennel köz-hírré teszi, hogy **Jánoshalma** község mint erkölcsi terület tulajdonát képező **vadászati jog** gyakorlását az 1883. évi XX. t.-c. 2 és 3 §-ainak figyelembe vétele mellett folyó évi augusztus 1-től kezdődő 6 évre, folyó évi **július hó 31-én** d. u. 3 órakor a község tanácsstermében haszonbérbe adja.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jánoshalmán, 1908. évi július hó 14.

Kopeczky Győző
jegyző.

Komáromi Gergely
2-1 bírő.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Czím: **ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG** Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám. — Telefon 311.

10-7

Kezelés előtt!

Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

Kezelés után!

Boros hordók,

néhányszor használva, minden nagyságban kaphatók, 3-4 kraccárával literenkint **Schmidt János** hordókereskedőnél, **Bácsfeketehegyen.** Állandóan nagy raktár. — Ugyanitt egy billiárdasztal is eladó. 20-11

Ujsóvén eladó
remekül berendezett
motoros hengermalom.
Ajánlatok „Motormalom” címen Ujsóvára küldendők.
Ügynökök díjaztatnak. 10-9

„A ZSIDÓ”

Mindenki, aki a zsidó vallásnak erkölcsi jelentősége iránt érdeklődik, vegye meg

dr. Flesch Ármin

mohácsi főrabbinak, „A ZSIDÓ” című könyvét, melyet a „Bácsmegeye” is ismertetett, s mely népszerű munkáról a legkiválóbb szakkörök a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

Kapható a szerzőnél és minden könyvkereskedésben.

Ára 5 korona.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. BÁCSMEGYE

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. BÁCSMEGYE

pártoktól és egyénektől teljesen független újság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását celezik.

A. BÁCSMEGYE

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A. BÁCSMEGYE

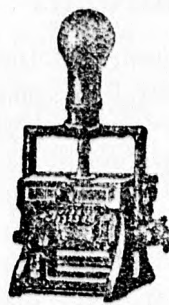
nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.

A. BÁCSMEGYE

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körút 2. szám** alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ

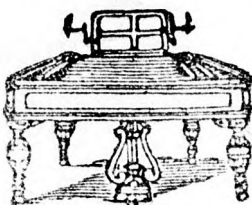
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körút 17. sz.

i. árt. d. azóvatoóg szál ója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

KUDLIK ÁDÁM hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.)

Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaid, hegedűk, harmonikák, jó szabdakai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

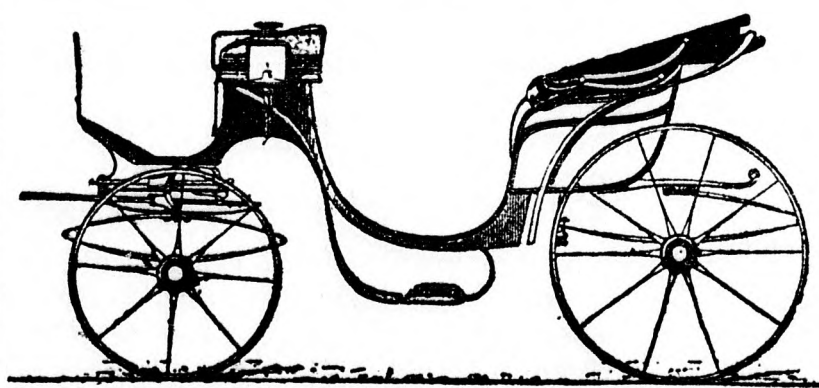

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntelve.

Az 1885. évben a Budapesti patkolási tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá gummi kerekeimet.

Állatorvosi főiskolában a különösen ajánlom saját gyártmányu patkolási. Mindezek előrebocsajítása azon reményre jogosít, hogy e téren ugy a szakértelem, mint külcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserélek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.

•Bácsmegeye• vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda).

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 40-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legélénkebb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a legsokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti újság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítők, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább egy nagy szines műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött iókereszekből vagy állatokból a fellépett szőlőbetegséget vagy rovat és az ellenők való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Baross Károly örököse.

Felelős szerkesztő:

Dr. Druker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot három héten át szivesen küld a **BORÁSZATI LAPOK** kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legujabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. c. címet értesíteni, hogy

SZABADKÁN

VIII., kör., 54 szám.

alatt, közvetlen a vasut állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő